

СВЕЩЕНАТА ЗЕМЯ НА СИВА – ДИОНИС

Районът на Ракитово и Чепинското корито е сърцето на земята на тракийското племе беси, които са жреците на Дионис, също както левитите за евреите. Траките са наричали Дионис с името Сабазий – богът на деня със символ слънцето, посрещали са го сутрин при изгрев с виковете „Сабо, Сабо” и „Кабо, Кабо” или с името Загрей – богът на нощта със символ огъня. Бесите са наричали Дионис бог Сива. В земята на бесите се намира централното светилище на Дионис. Заради светилището в древността тази земя е наричана СВЕЩЕНАТА ЗЕМЯ НА ДИОНИС. Централното светилище още не е открито, но са открити вече няколко по-малки светилища, като това в местността Дженовра, на връх Острец, в района на Бабек, в местностите Алков камък, Пашино бърдо, връх Мел. Проучванията продължават.

Днес може да се види тракийската крепост-светилище в местността Пашино бърдо, която местните наричат Пешин бърдо (Първото бърдо). От там започва биосферният резерват Мантарица (мант - свещена, на прорицател; терица - земя), която е под егидата на ЮНЕСКО. Резерватът е обиталище на глухарите и през него може да се премине с водач по туристическа пътека.

Старите тракийски-римски пътища са запазени частично в района на рида Каркария, в местността Ушите, в местността Калето-под връх Сютка. По тях още ехтят стъпките на Александър Македонски, на Гай Октавий – бащата на първия римски император Октавиан Август и на много други, посетили Свещената земя на Дионис и получили прорицание за съдбата си от оракула на върховния тракийски бог. Тук още ехтят и песните и музиката на ОРФЕЙ – царят-жрец на Сива-Дионис. Тези песни са записани от Стефан Веркович в неговата „Веда Словена”, от Васил Стоин, от Кауфман. Коледарските напеви славят „млада бога Коледа” и „Сурва бога”. Героят отива да се допита и да се поклони на Вишна бога, на Сива бога и на Бела бога.

Песните на бесите са живи и до днес, но в края на IV век и началото на V век вместо по скалите по изгрев слънце и в пещерните храмове край огъня от жертвеника, както са пеели орфистите и жреците на Сива-Дионис, те започват да ехтят от новопостроените

раннохристиянски (ранновизантийски) трикорабни базилики. Най-известни в земята на бесите са църквата „Св. Спас“ над Белово – център на епископията Левки, църквата Николица в Ракитово – център на епископията Влептос и Червената църква в Перушица. Може би в църквата Николица в Ракитово, която е най-внушителна със своите размери – 17х32.35 метра, дебелина на стените 1.30 метра, с Триумфална арка, с двуетажен притвор, кръстокуполна, с уникално оформена западна страна е била четена БИБЛИЯ БЕСИКА, за която през 399 год. споменава св. Йоан Златоуст.

Свещената земя е била пазена от цяла система крепости, най-известната сред които през средновековието е Цепина. Дълги години тя е била столица на родопската автономна област – държава АХРИДА. В годините на своя разцвет по времето на деспот Алексий Слав, сестрин син на българския цар Калоян, Ахрида е стигала до Беломорието, до средните Родопи – крепостта Лютица, до крепостта Перперек (Перперикон), до Станимака (Асеновград) и Мелник. Тогава Родопите са наричани Славиеви гори. Съпруга на деспот Слав е била Маргарита-Изабела, единствената дъщеря на император Анри Фландърски, брат на латинския император Балдуин Фландърски, за когото е построена Балдуиновата кула в Търново. Тя е починала съвсем млада при първото си раждане и е погребана до Цепина.

Заслужава си да бъдат посетени крепостта Кулата-Градот, намираща се на 1.5 часа от Ракитово, където и днес може да се види огромна запазена стена с дебелина 1.65 метра, средновековна църква със стенописи и крепостта Кулата, която се намира на половин час пеш от курорта Цигов чарк. Те са били разрушени през XIV век по споразумение с пловдивския турски управител Лала Шахин паша. Според това споразумение крепостите в района били разрушени, но църквите и манастирите били запазени и Чепинският край получил църковна автономия. Тук чак до Освобождението свещениците на седемте чепински села (Ракитово, Коставндово, Дорково, Корова(Драгиново), Каменица, Лъджене и Баня) не били подчинени на гръцкия епископ в Пазарджик и на гръцкия митрополит в Пловдив, а се избирали от местното население и бановете-местните водачи. Духовната автономия продължила точно пет века : от 1373 год.- падането на Цепина и начало на турското владичество в Чепинско до 1873 год. – освещаването от българския пловдивски митрополит на новопостроената през 1861 год. ракитовска църква „Св. Неделя“. Свещената земя на Сива-Дионис в духовно отношение е опазила своята независимост.

Продължават търсенията на Централното светилище на Сива-Дионис. Може би погледите трябва да бъдат обърнати към пещерите, най-известна сред които в района е Лепеница. Тя може да бъде посетена с водач. Има сведения за още много пещери в района: митичната Агница (Язница) на краеведа Стефан Захариев, която била дълга десетки километри, започвала на ? час на юг от Ракитово и излизала чак в

Разлошко; Сухата пещера в района на тракийските (римски) златни рудници в местността Ремово (названието е латинско и идва от корена „рем” – „първо”, „първи”), където и до днес могат да се видят останки от старо римско селище и основи на ранновизантийска църква; Дупчето под Лепеница, пещерата Мантара в месността Ушите и други. Българската федерация по спелеология предвижда цялостно проучване на пещерите в района и тяхното картиране.

В своята книга „Географико-историко-статистическо ОПИСАНИЕ на Татар-пазарджишката кааза”, издадена във Виена през 1871 год., краеведът Стефан Захариев казва, че светилището с оракул на бог Сива–Дионис, което „не е било по-малко важно и по-долно от Делфийското прочуто гадилище” се намира на най-високия връх в Пазарджишка област, наричан от турците Гъоз-тепе (връх Окото). Този най-висок връх е Сютка – 2186 м. н. в. В подножието му е известният, може би свещен за бесите, Момин (Суткин) кладенец. Името му идва от тракийската дума „су(т)ка”, означаваща „момиче”, а също така „цепка”, „цепина”. Там, на скалите до извора, са ехтели при изгрев слънце виковете „Сабо, Сабо”, „Кабо, Кабо” в прослава на Сабази й, а мястото и до днес се нарича Кабата. Този, който е пил вода от свещения Момин кладенец, погледнал е вълните на хълмовете към Рила, Пирин и Стара планина от връх Сютка, може да разбере защо този район е наричан от древните СВЕЩЕНАТА ЗЕМЯ НА СИВА – ДИОНИС!!!